

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้เวลาเก็บข้อมูลและทำการวิจัยรวมทั้งสิ้น 12 เดือน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนงานในการทำวิจัย คือ

1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการสืบค้น รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจากหนังสือ ตำรา เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551

2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interview Method) สัมภาษณ์เชิงลึก (deep interview) จากกรอบที่กำหนดไว้ให้ได้คำตอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยสัมภาษณ์สภาองค์กรชุมชนที่มีลักษณะโดดเด่นในประเด็นหลักสำคัญสามประเด็นโดยสำรวจ และสัมภาษณ์จากบุคคลสำคัญ (Key person) เช่น ประธานสภาองค์กรชุมชนระดับจังหวัด หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพัฒนาการเมืองจังหวัด จังหวัดชัยภูมิ โดยแบ่งการศึกษาในรายละเอียดออกได้ดังนี้

2.1 การสำรวจพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยจะทำการศึกษาความเป็นมา ที่มา ของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชัยภูมิและเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความโดดเด่นโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ความรู้และกำหนดกลุ่มเพื่อนำไปสู่การลงพื้นที่วิจัย เพื่อนำอภิปรายเชื่อมโยงกิจกรรม

2.2 การสังเกตการณ์ ทั้งสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมซึ่งจะเข้าร่วมกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชน การประชุมสามัญของสภาองค์กรชุมชนในแต่ละครั้ง เพื่อทำการรับฟังและบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมโดยผู้วิจัยจะสังเกตการณ์จากสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์จากการมองในแบบของคนภายนอกที่มองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกับปัจจัยอื่นๆให้รอบด้าน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างรอบคอบและชัดเจน

2.3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงข้อมูลจากบุคคลที่มีส่วนสำคัญตามที่ต้องการสำหรับนำมาตอบคำถามการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.2 ขอบเขตของการวิจัย

3.2.1 พื้นที่ศึกษา

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา คือ สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชัยภูมิที่จัดแจ้งการจัดตั้ง ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2553 ทั้งสิ้น 14 สภาองค์กรชุมชนตำบล คือ

1. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองไผ่ อำเภอเมืองชัยภูมิ
2. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองขาม อำเภอคอนสวรรค์
3. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านค่าย อำเภอเมืองชัยภูมิ

4. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์
5. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านดอน อำเภอภูเขียว
6. สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยบง อำเภอเมืองชัยภูมิ
7. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสาร
8. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส
9. สภาองค์กรชุมชนตำบลสัมปอ่ย อำเภอจัตุรัส
10. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส
11. สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยต้อน อำเภอเมืองชัยภูมิ
12. สภาองค์กรชุมชนตำบลโนนสำราญ อำเภอเมืองชัยภูมิ
13. สภาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร
14. สภาองค์กรชุมชนตำบลโนนคูณ อำเภอคอนสาร

สภาองค์กรชุมชนทั้ง 14 สภาดังกล่าวผู้วิจัยจะสำรวจและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ประเด็นสำคัญในการกำหนดกลุ่มที่มีความโดดเด่น จากนั้นจะเลือกประเด็นที่สำคัญดังกล่าวสามประเด็นหลักของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชัยภูมิทั้งหมดที่จดทะเบียนจัดตั้งก่อนวันที่ 30 ตุลาคม 2553 เพื่อให้สะดวกและรัดกุมในการลงพื้นที่ทำการศึกษามาทำการอธิบายและอภิปรายผลเพื่อให้เห็นภาพรวมของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

3.2.2 ประชากรที่ทำการศึกษา

กลุ่มคนหลักๆคือ คณะกรรมการ ผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชัยภูมิ ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิของสภาองค์กรชุมชนทุกองค์กร รวมไปถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสัมพันธ์กับสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชัยภูมิ โดยคำนึงถึงความสะดวกเหมาะสมในการทำการวิจัย ตลอดจนการเข้าร่วมในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมแบบสังเกตการณ์ (participation) และสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (non - participation) เพื่อพรรณนาตอบคำถามต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือ การสัมภาษณ์ (interview) โดยจะใช้ในแบบมีโครงสร้างและนำไปสู่การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดรอบด้าน โดยกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยประกอบด้วย

1. บทบาทหลักของการทำงานของสภาองค์กรชุมชน
2. การขับเคลื่อนแผนงาน นโยบายหลักๆ และการผลักดันสู่การปฏิบัติของสภาองค์กรชุมชน

3. ลักษณะปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ
4. ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชนจากประชาชนในชุมชน

3.4 การประมวลและวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยประมวลความคิดเห็นเห็นของฝ่ายต่างๆจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เห็นความคิดเห็นที่สอดคล้อง ความเหมือน ความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม แต่ละข้อที่ทำการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ประเด็นหลัก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ทราบประเด็นหลักของกิจกรรมสภาองค์กรชุมชนและตีกรอบโดยสังเขป เพื่อแยกประเด็นความสำคัญ ชนิดของปัญหาและกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นความต้องการของสภาองค์กรชุมชนและจัดกลุ่มเพื่อให้ง่ายและกระชับต่อการทำการศึกษาวิจัยแล้วเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐาน เพื่อใช้ในการดำเนินการเก็บรายละเอียดเพิ่มเติมในด้านอื่นๆ หรือบุคคลอื่นที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องต่อไป

การวิเคราะห์รายละเอียด โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขณะดำเนินการเก็บข้อมูล การวิจัยจากการสังเกตแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้เข้าใจและสรุปรายละเอียดไปด้วยในขณะเดียวกันตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมศาสตร์ นอกจากนี้จะดำเนินการสัมภาษณ์จากกรอบคำถามในประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ เพื่อสร้างข้อสรุปเบื้องต้นแล้วนำไปสู่การเก็บข้อมูลต่อเนื่องอันเป็นวิเคราะห์แบบอุปนัย เพื่อสร้างข้อสรุปเบื้องต้น (Working Hypothesis) และใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกและอธิบายความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเปรียบเทียบ (Constant Comparative) และจะนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลไปทำการสังเคราะห์ และนำเสนอในเชิงอภิปรายผลการวิจัยต่อไป